

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 510

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 24 iunie 2019

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 33 din 17 ianuarie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la art. 1, art. 3 teza a doua, art. 4—8 și art. 10 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, precum și a legii în ansamblul său	2—8
Decizia nr. 196 din 9 aprilie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 155 ¹ din Codul de procedură civilă din 1865	9—10
Decizia nr. 199 din 9 aprilie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 493 alin. (3)—(7) din Codul de procedură civilă	10—12
Decizia nr. 391 din 4 iunie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 39 alin. (5) din Legea nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale	12—15
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
928. — Ordin al ministrului transporturilor privind completarea Ordinului ministrului transporturilor nr. 248/1999 pentru aprobarea aplicării reglementărilor europene JAR FCL 1 — Licențierea echipajelor de zbor/avioane, JAR FCL 2 — Licențierea echipajelor de zbor/elicoptere și JAR FCL 3 — Licențierea echipajelor de zbor/medical	16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 33

din 17 ianuarie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la art. 1, art. 3 teza a doua, art. 4—8 și art. 10 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, precum și a legii în ansamblul său

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Benke Károly	— magistrat-asistent-șef

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1, art. 4, art. 5, art. 6 alin. (1), art. 7 alin. (4), (5) și (6) și art. 8 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, excepție ridicată de Societatea OTP Bank Romania — S.A. din București în Dosarul nr. 14.358/280/2016 al Judecătorei Pitești — Secția civilă și care constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.880D/2017.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune a se face apelul și în dosarele nr. 1.899D/2017, nr. 1.911D/2017, nr. 2.323D/2017, nr. 2.324D/2017, nr. 2.340D/2017, nr. 2.341D/2017, nr. 2.345D/2017, nr. 2.349D/2017, nr. 2.442D/2017, nr. 2.457D/2017, nr. 2.710D/2017, nr. 2.711D/2017 și nr. 2.721D/2017, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 și art. 11 din Legea nr. 77/2016, excepție ridicată de Societatea Banca Comercială Intesa Sanpaolo România — S.A. din București în Dosarul nr. 1.689/296/2017 al Judecătorei Satu Mare — Secția civilă, ale art. 3, art. 8 alin. (5), art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016, excepție ridicată de Societatea Banca Comercială Intesa Sanpaolo România — S.A. din București în Dosarul nr. 10.098/190/2016 al Judecătorei Bistrița — Secția civilă, art. 1 alin. (3), art. 3, art. 4, art. 6, art. 7, art. 8 și art. 11 din Legea nr. 77/2016, excepție ridicată de Societatea Credit Europe Bank (Romania) — S.A. din București în Dosarul nr. 1.915/302/2017 al Judecătorei Sectorului 5 București — Secția a II-a civilă, ale art. 3, art. 8 alin. (5), art. 10 și art. 11 teza a doua din Legea nr. 77/2016, excepție ridicată de Societatea Bancpost — S.A. din București în Dosarul nr. 6.525/182/2016 al Judecătorei Baia Mare — Secția civilă, art. 1 alin. (3), art. 3, art. 4, art. 6, art. 7, art. 8 și art. 11 din Legea nr. 77/2016, excepție ridicată de Societatea Credit Europe Ipotecar IFN — S.A. din București în Dosarul nr. 10.486/299/2017 al Judecătorei Sectorului 1 București — Secția I civilă, ale art. 3 teza a doua, art. 4 alin. (1), art. 5, art. 7, art. 10 și art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016, excepție ridicată de Societatea Garanti Bank — S.A. din București în Dosarul nr. 14.952/211/2016 al Judecătorei Cluj-Napoca, ale art. 1 alin. (3), art. 3, art. 4, art. 5, art. 6, art. 7, art. 8 și art. 11 din Legea nr. 77/2016, excepție ridicată de Societatea Credit Europe Bank (Romania) — S.A. din București în Dosarul nr. 31.616/4/2016 al Judecătorei Sectorului 4 București —

Secția civilă, ale art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1) și (3), art. 7 și art. 10 din Legea nr. 77/2016, excepție ridicată de Societatea Bancpost — S.A. din București în Dosarul nr. 5.758/333/2016 al Judecătorei Vaslui, ale art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1) și (3), art. 7, art. 8 alin. (1) și (5), art. 11 din Legea nr. 77/2016, excepție ridicată de Societatea Bancpost — S.A. din București și Societatea ERB New Europe Funding II B.V. din Amsterdam în Dosarul nr. 9.502/182/2016 al Judecătorei Baia Mare — Secția civilă, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1) și (3), art. 7, art. 8 alin. (1) și (5), art. 10 din Legea nr. 77/2016, excepție ridicată de Societatea ERB New Europe Funding II B.V. din Amsterdam în Dosarul nr. 3.028/243/2016* al Judecătorei Hunedoara, ale art. 1 alin. (3), art. 3, art. 5 alin. (2), art. 8 alin. (5), art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016, excepție ridicată de Societatea Banca Transilvania — S.A. din Cluj-Napoca în Dosarul nr. 19.713/245/2016* al Judecătorei Iași — Secția civilă, ale art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1) și (3), art. 7, art. 8 alin. (1) și (5), art. 11 din Legea nr. 77/2016, excepție ridicată de Societatea Bancpost — S.A. din București în Dosarul nr. 25.332/245/2016* al Judecătorei Iași — Secția civilă, precum și ale art. 3 teza a doua, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1) și (3), art. 7, art. 10 alin. (1) și art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016, excepție ridicată de Societatea Bancpost — S.A. din București în Dosarul nr. 2.977/232/2016 al Judecătorei Găești.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Având în vedere obiectul excepției de neconstituționalitate în dosarele mai sus menționate, Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor nr. 1.899D/2017, nr. 1.911D/2017, nr. 2.323D/2017, nr. 2.324D/2017, nr. 2.340D/2017, nr. 2.341D/2017, nr. 2.345D/2017, nr. 2.349D/2017, nr. 2.442D/2017, nr. 2.457D/2017, nr. 2.710D/2017, nr. 2.711D/2017 și nr. 2.721D/2017 la Dosarul nr. 1.880D/2017. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, dispune conexarea dosarelor nr. 1.899D/2017, nr. 1.911D/2017, nr. 2.323D/2017, nr. 2.324D/2017, nr. 2.340D/2017, nr. 2.341D/2017, nr. 2.345D/2017, nr. 2.349D/2017, nr. 2.442D/2017, nr. 2.457D/2017, nr. 2.710D/2017, nr. 2.711D/2017 și nr. 2.721D/2017 la Dosarul nr. 1.880D/2017, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

7. Prin Încheierea din 3 aprilie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 14.358/280/2016, **Judecătoria Pitești — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1, art. 4, art. 5, art. 6 alin. (1), art. 7 alin. (4), (5) și (6) și art. 8 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea**

stingerii obligațiilor asumate prin credite, excepție ridicată de Societatea OTP Bank Romania — S.A. din București.

8. Prin Încheierea din 23 mai 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.689/296/2017, **Judecătoria Satu Mare — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite**, excepție ridicată de Societatea Banca Comercială Intesa Sanpaolo România — S.A. din București.

9. Prin Încheierea din 26 aprilie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 10.098/190/2016, **Judecătoria Bistrița — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 8 alin. (5), art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite**, excepție ridicată de Societatea Banca Comercială Intesa Sanpaolo România — S.A. din București.

10. Prin Încheierea din 29 iunie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.915/302/2017, **Judecătoria Sectorului 5 București — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (3), art. 3, art. 4, art. 6, art. 7, art. 8 și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite**, excepție ridicată de Societatea Credit Europe Bank (Romania) — S.A. din București.

11. Prin Încheierea din 28 iulie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 6.525/182/2016, **Judecătoria Baia Mare — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 8 alin. (5), art. 10 și art. 11 teza a doua din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite**, excepție ridicată de Societatea Bancpost — S.A. din București.

12. Prin Încheierea din 21 iunie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 10.486/299/2017, **Judecătoria Sectorului 1 București — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (3), art. 3, art. 4, art. 6, art. 7, art. 8 și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite**, excepție ridicată de Societatea Credit Europe Ipotecar IFN — S.A. din București.

13. Prin Încheierea din 19 mai 2017, pronunțată în Dosarul nr. 14.952/211/2016, **Judecătoria Cluj-Napoca a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 teza a doua, art. 4 alin. (1), art. 5, art. 7, art. 10 și art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite**, excepție ridicată de Societatea Garanti Bank — S.A. din București.

14. Prin Încheierea din 9 iunie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 31.616/4/2016, **Judecătoria Sectorului 4 București — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (3), art. 3, art. 4, art. 5, art. 6, art. 7, art. 8 și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite**, excepție ridicată de Societatea Credit Europe Bank (Romania) — S.A. din București.

15. Prin Încheierea din 3 iulie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 5.758/333/2016, **Judecătoria Vaslui a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1) și (3), art. 7 și art. 10 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor**

bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, excepție ridicată de Societatea Bancpost — S.A. din București.

16. Prin Încheierea din 8 septembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 9.502/182/2016, **Judecătoria Baia Mare — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1) și (3), art. 7, art. 8 alin. (1) și (5) și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite**, excepție ridicată de Societatea Bancpost — S.A. din București și Societatea ERB New Europe Funding II B.V. din Amsterdam.

17. Prin Încheierea din 11 septembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 3.028/243/2016*, **Judecătoria Hunedoara a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1) și (3), art. 7, art. 8 alin. (1) și (5) și art. 10 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite**, excepție ridicată de Societatea ERB New Europe Funding II B.V. din Amsterdam.

18. Prin Încheierea din 30 octombrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 19.713/245/2016*, **Judecătoria Iași — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (3), art. 3, art. 5 alin. (2), art. 8 alin. (5), art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite**, excepție ridicată de Societatea Banca Transilvania — S.A. din Cluj-Napoca.

19. Prin Încheierea din 30 octombrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 25.332/245/2016*, **Judecătoria Iași — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1) și (3), art. 7, art. 8 alin. (1) și (5) și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite**, excepție ridicată de Societatea Bancpost — S.A. din București.

20. Prin Încheierea din 13 septembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 2.977/232/2016, **Judecătoria Găești a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 teza a doua, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1) și (3), art. 7, art. 10 alin. (1) și art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite**, excepție ridicată de Societatea Bancpost — S.A. din București.

21. Excepția de neconstituționalitate a fost invocată în cauze având ca obiect acțiuni în constatarea dării în plată, formulate în baza Legii nr. 77/2016.

22. În motivarea excepției de neconstituționalitate autoarele acesteia susțin, în esență, că prevederile legale criticate sunt neconstituționale, pentru că Legea nr. 77/2016 a fost adoptată ca o lege ordinară. De altfel, potrivit art. 73 alin. (3) lit. m) din Constituție, stabilirea unui regim derogatoriu de la regimul general al proprietății trebuie operată printr-o lege organică.

23. De asemenea, se invocă faptul că prevederile Legii nr. 77/2016 contravin art. 1 alin. (5) din Constituție, deoarece la adoptarea Legii nr. 77/2016 nu a fost respectată tehnica elaborării actelor normative prevăzută de Legea nr. 24/2000. În acest sens, o critică constituie lipsa avizelor necesare adoptării legii, în special al Băncii Naționale a României. Adicional, se menționează că, deși există o fundamentare a proiectului actului

normativ, aceasta nu este conformă cu regulile tehnicii legislative, pentru că în expunerea de motive nu există nicio referire la studii sau lucrări care să evalueze impactul asupra mediului macroeconomic, de afaceri, social, precum și costurile și beneficiile viitoarei legi.

24. Cu privire la pretinsul tratament diferențiat, se susține că Legea nr. 77/2016 încalcă dreptul creditorilor ipotecari diligenți la diferență, contrar art. 16 din Constituție. Astfel, în cazul în care debitorul mai are alte bunuri libere de sarcini, legea creează o situație preferențială pentru ceilalți creditori, discriminând creditorii diligenți care și-au constituit o garanție.

25. Cu privire la critica de neconstituționalitate a prevederilor contestate în raport cu art. 15 alin. (2) din Constituție, se susține că, potrivit art. 11 din Legea nr. 77/2016, dispozițiile legii se aplică atât contractelor de credit aflate în derulare la momentul intrării sale în vigoare, cât și contractelor încheiate după această dată. Astfel, prin aplicarea mecanismului de stingere a obligațiilor prin dare în plată contractelor de credit aflate în derulare la data intrării în vigoare a legii noi se produc alte efecte decât cele avute în vedere de părți, pentru că debitorului i se conferă dreptul de a schimba obiectul creanței și de a stinge raportul juridic înainte de termenul stabilit în contract.

26. Se mai menționează că prevederile criticate din Legea nr. 77/2016 restrâng disproporționat dreptul de proprietate și libertatea contractuală a creditorilor fără a exista vreuna din justificările cuprinse la art. 53 din Constituție. Atunci când dreptul de creanță este înlocuit cu un alt bun împotriva voinței titularului dreptului are loc o ingerință în dreptul de proprietate. Mai mult, atunci când obiectul dreptului de creanță este înlocuit cu un obiect de valoare inferioară are loc o expropriere. Or, prin transmiterea forțată a bunului imobil în patrimoniul băncii se diminuează obligația de plată, pentru că instituția de credit pierde dreptul de creanță avut împotriva împrumutatului, acesta fiind înlocuit cu un drept real în privința unui imobil care are o valoare incertă. Suplimentar, pe lângă pierderea dreptului de creanță, în patrimoniul băncii se nasc costuri generate de administrarea și conservarea bunului.

27. Cu privire la pretinsa încălcare a accesului liber la justiție, se menționează că, potrivit art. 7 alin. (1) din Legea nr. 77/2016, în termen de 10 zile de la data comunicării notificării emise în conformitate cu dispozițiile art. 5, creditorul poate contesta îndeplinirea condițiilor de admisibilitate a procedurii reglementate de lege. Astfel, instituției de credit îi este limitat în mod nejustificat dreptul de a contesta aspectele legate de starea curentă a bunului dat în plată, culpa debitorului în diminuarea valorii bunului ipotecat sau starea de necesitate invocată de debitor pentru parcurgerea procedurii de dare în plată. Totodată, se invocă faptul că termenul de contestare a notificării, de doar 10 zile de la primirea acesteia, este în mod cert un termen insuficient pentru analizarea situației clientului. Prin urmare, aceste dispoziții legale încalcă și dreptul la apărare.

28. Se mai susține că prevederile Legii nr. 77/2016 contravin și art. 47 din Constituție privind nivelul de trai. În expunerea de motive a inițierii proiectului Legii nr. 77/2016 se precizează că acest act normativ este propus în contextul în care debitorii — persoane fizice — din contractele de credit nu dispun de mijloacele necesare achitării creditului. Astfel, autoarele excepției de neconstituționalitate consideră că Legea nr. 77/2016 apare ca o măsură de asistență socială, măsură care, conform Constituției, poate fi dispusă doar de către statul român pe propria cheltuială, și nu prin afectarea drepturilor patrimoniale ale unor persoane private. Dacă statul dorește să sprijine în vreun fel debitorii care nu au suficiente mijloace financiare pentru rambursarea creditului pe care l-au contractat, acesta poate să adopte măsuri de asistență și protecție socială, alocând în acest sens fonduri de la bugetul statului. Statul nu poate institui măsuri de protecție socială prin intervenția

legislativă în cadrul unor raporturi contractuale și prin restrângerea dreptului de proprietate al unei instituții de credit care desfășoară, în mod legal, activități comerciale în scopul obținerii de profit.

29. Se mai indică faptul că legea criticată este incompatibilă cu dreptul Uniunii Europene.

30. **Judecătoria Pitești — Secția civilă**, în Dosarul nr. 1.880D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

31. **Judecătoria Satu Mare — Secția civilă**, în Dosarul nr. 1.899D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

32. **Judecătoria Bistrița — Secția civilă**, în Dosarul nr. 1.911D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată.

33. **Judecătoria Sectorului 5 București — Secția a II-a civilă**, în Dosarul nr. 2.323D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

34. **Judecătoria Baia Mare — Secția civilă**, în Dosarul nr. 2.324D/2017, contrar art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, nu și-a exprimat opinia asupra excepției de neconstituționalitate.

35. **Judecătoria Sectorului 1 București — Secția I civilă**, în Dosarul nr. 2.340D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată.

36. **Judecătoria Cluj-Napoca**, în Dosarul nr. 2.341D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată.

37. **Judecătoria Sectorului 4 București — Secția civilă**, în Dosarul nr. 2.345D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

38. **Judecătoria Vaslui**, în Dosarul nr. 2.349D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

39. **Judecătoria Baia Mare — Secția civilă**, în Dosarul nr. 2.442D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată.

40. **Judecătoria Hunedoara**, în Dosarul nr. 2.457D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

41. **Judecătoria Iași — Secția civilă**, în dosarele nr. 2.710D/2017 și nr. 2.711D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

42. **Judecătoria Găești**, în Dosarul nr. 2.721D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

43. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

44. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la art. 3 teza a doua, art. 4, 7 și 8 din Legea nr. 77/2016, a sintagmei „*precum și din devalorizarea bunurilor imobiliare*” din art. 11 teza întâi, precum și a dispozițiilor art. 11 teza a doua din Legea nr. 77/2016 este inadmisibilă (dosarele nr. 1.911D/2017, nr. 1.880D/2017, nr. 2.323D/2017, nr. 2.324D/2017, nr. 2.340D/2017, nr. 2.341D/2017, nr. 2.345D/2017, nr. 2.349D/2017, nr. 2.442D/2017, nr. 2.457D/2017, nr. 2.711D/2017 și nr. 2.721D/2017). De asemenea, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la celelalte dispoziții din Legea nr. 77/2016 este neîntemeiată. În acest sens, Guvernul invocă Decizia Curții Constituționale nr. 623 din 25 octombrie 2016, Decizia nr. 15 din 17 ianuarie 2017, Decizia nr. 35 din 19 ianuarie 2017, Decizia nr. 93 din 28 februarie 2017 și Decizia nr. 240 din 6 aprilie 2017.

45. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

46. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

47. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum a fost formulat, îl reprezintă dispozițiile art. 1, 3—8, 10 și 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, precum și legea în ansamblul său. Curtea reține că, în cauză, notificarea privind darea în plată a unor imobile vizează contracte de credit încheiate sub imperiul Codului civil din 1864, astfel încât obiectul excepției de neconstituționalitate, în realitate, îl constituie dispozițiile art. 11 teza întâi raportate la art. 1, art. 3 teza a doua, art. 4—8 și art. 10 din Legea nr. 77/2016, precum și legea în ansamblul său. Dispozițiile legale criticate în mod punctual au următorul cuprins:

— Art. 1: „(1) Prezenta lege se aplică raporturilor juridice dintre consumatori și instituțiile de credit, instituțiile financiare nebancale sau cesionarii creanțelor deținute asupra consumatorilor.

(2) Consumatori sunt persoanele definite de Ordonanța Guvernului nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Dispozițiile prezentei legi se aplică și în cazul în care creanța creditorului izvorând dintr-un contract de credit este garantată cu fidejusiunea și/sau solidaritatea unuia sau mai multor codebitori sau coplătitori.

(4) Prevederile prezentei legi nu se aplică creditelor acordate prin programul «Prima casă», aprobat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009 privind unele măsuri în vederea implementării programului «Prima casă», aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 368/2009, cu modificările și completările ulterioare.”;

— Art. 3 teza a doua: „Prin derogare de la dispozițiile Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, consumatorul are dreptul de a i se stinge datorii izvorâte din contractele de credit cu tot cu accesorii, fără costuri suplimentare, prin darea în plată a imobilului ipotecat în favoarea creditorului, dacă în termenul prevăzut la art. 5 alin. (3) părțile contractului de credit nu ajung la un alt acord.”;

— Art. 4: „(1) Pentru stingerea creanței izvorând dintr-un contract de credit și a accesoriilor sale prin dare în plată trebuie îndeplinite, în mod cumulativ, următoarele condiții:

a) creditorul și consumatorul fac parte din categoriile prevăzute la art. 1 alin. (1), astfel cum acestea sunt definite de legislația specială;

b) quantumul sumei împrumutate, la momentul acordării, nu depășea echivalentul în lei al 250.000 euro, sumă calculată la cursul de schimb publicat de către Banca Națională a României în ziua încheierii contractului de credit;

c) creditul a fost contractat de consumator cu scopul de a achiziționa, construi, extinde, moderniza, amenaja, reabilita un imobil cu destinație de locuință sau, indiferent de scopul pentru care a fost contractat, este garantat cu cel puțin un imobil având destinația de locuință;

d) consumatorul să nu fi fost condamnat printr-o hotărâre definitivă pentru infracțiuni în legătură cu creditul pentru care se solicită aplicarea prezentei legi.

(2) În situația în care executarea obligațiilor asumate prin contractul de credit a fost garantată cu două sau mai multe bunuri, în vederea aplicării procedurii prevăzute de prezenta lege debitorul va oferi în plată toate bunurile ipotecate în favoarea creditorului.”;

— Art. 5: „(1) În vederea aplicării prezentei legi, consumatorul transmite creditorului, prin intermediul unui executor judecătoresc, al unui avocat sau al unui notar public, o notificare prin care îl informează că a decis să îi transmită dreptul de proprietate asupra imobilului în vederea stingerii datoriei izvorând din contractul de credit ipotecar, detaliind și condițiile de admisibilitate a cererii, astfel cum sunt reglementate la art. 4.

(2) Notificarea prevăzută la alin. (1) trebuie să cuprindă și stabilirea unui interval orar, în două zile diferite, în care reprezentantul legal sau convențional al instituției de credit să se prezinte la un notar public propus de debitor în vederea încheierii actului translativ de proprietate, prin care se stinge orice datorie a debitorului, principal, dobânzi, penalități, izvorând din contractul de credit ipotecar, în conformitate cu dispozițiile prezentei legi.

(3) Prima zi de convocare la notarul public nu poate fi stabilită la un termen mai scurt de 30 de zile libere, perioadă în care se suspendă orice plată către creditor, precum și orice procedură judiciară sau extrajudiciară demarată de creditor sau de persoane care se subrogă în drepturile acestuia îndreptată împotriva consumatorului sau a bunurilor acestuia.

(4) Cu cel puțin 3 zile libere înainte de prima zi de convocare la notarul public, părțile transmit acestuia informațiile și înscrisurile necesare încheierii actului de dare în plată.

(5) Toate costurile notariale și, după caz, ale executorului judecătoresc sau ale avocatului se suportă de către debitor.”;

— Art. 6: „(1) De la data primirii notificării prevăzute la art. 5 se suspendă dreptul creditorului de a se îndrepta împotriva codebitorilor, precum și împotriva garanțiilor personali sau ipotecari.

(2) În situația admiterii definitive a contestației prevăzute la art. 7, creditorul poate demara sau, după caz, relua orice procedură judiciară sau extrajudiciară atât împotriva debitorului, cât și împotriva altor garanții personali sau ipotecari.

(3) Demersurile prevăzute la art. 5 și art. 7—9 pot fi întreprinse și de codebitori, precum și de garanții personali sau ipotecari ai consumatorului principal, cu acordul acestuia sau al succesorilor săi.

(4) Acțiunea în regres împotriva debitorului principal va putea fi formulată numai după stingerea integrală a datoriei izvorând din contractul de credit, în conformitate cu dispozițiile prezentei legi.”;

— Art. 7: „(1) În termen de 10 zile de la data comunicării notificării emise în conformitate cu dispozițiile art. 5, creditorul poate contesta îndeplinirea condițiilor de admisibilitate a procedurii reglementate de prezenta lege.

(2) Cererea se judecă în procedură de urgență, cu citarea părților, de judecătoria în circumscripția căreia domiciliază consumatorul.

(3) Apelul împotriva hotărârii pronunțate în conformitate cu dispozițiile alin. (2) se depune de partea interesată în termen de 15 zile lucrătoare de la comunicare și se judecă cu celeritate.

(4) Până la soluționarea definitivă a contestației formulate de creditor se menține suspendarea oricărei plăți către acesta, precum și a oricărei proceduri judiciare sau extrajudiciare demarate de creditor sau de persoanele care se subrogă în drepturile acestuia împotriva debitorului.

(5) În situația în care se admite contestația formulată de creditor, părțile vor fi puse în situația anterioară îndeplinirii demersurilor prevăzute de prezenta lege.

(6) În termen de 10 zile de la data respingerii definitive a contestației, creditorul are obligația să se prezinte, în conformitate cu notificarea prealabilă a debitorului, la notarul public indicat în cuprinsul acesteia. Dispozițiile art. 5 alin. (4) sunt aplicabile atât în vederea transmiterii informațiilor și a înscrisurilor, cât și în vederea stabilirii datei exacte a semnării actului de dare în plată.”;

— Art. 8: „(1) În situația în care creditorul nu se conformează dispozițiilor prevăzute de prezenta lege, debitorul poate cere instanței să pronunțe o hotărâre prin care să se constate stingerea obligațiilor născute din contractul de credit ipotecar și să se transmită dreptul de proprietate către creditor.

(2) Cererea se judecă cu celeritate, cu citarea părților, de către judecătoria în circumscripția căreia domiciliază debitorul.

(3) Până la soluționarea definitivă a cererii prevăzute la alin. (1) se menține suspendarea oricărei plăți către creditor, precum și a oricărei proceduri judiciare sau extrajudiciare demarate de creditor sau de persoane care se subrogă în drepturile acestuia împotriva debitorului.

(4) Acțiunea prevăzută de prezentul articol este scutită de plata taxei judiciare de timbru.

(5) Dreptul de a cere instanței să constate stingerea datoriilor izvorâte din contractele de credit aparține și consumatorului care a fost supus unei executări silite a imobilului ipotecat, indiferent de titularul creanței, de stadiul în care se află ori de forma executării silite care se continuă contra debitorului.”;

— Art. 10: „(1) La momentul încheierii contractului translativ de proprietate, respectiv de la data pronunțării hotărârii judecătorești definitive, potrivit prevederilor art. 8 sau, după caz, ale art. 9, va fi stinsă orice datorie a debitorului față de creditor, acesta din urmă neputând solicita sume de bani suplimentare.

(2) De dispozițiile prezentului articol beneficiază și codebitorul sau fideiusorul care a garantat obligația debitorului principal.”;

— Art. 11 teza întâi: „În vederea echilibrării riscurilor izvorând din contractul de credit, precum și din devalorizarea bunurilor imobile, prezenta lege se aplică atât contractelor de credit aflate în derulare la momentul intrării sale în vigoare, cât și contractelor încheiate după această dată.”

48. În opinia autoarelor excepției de neconstituționalitate, sunt încălcate prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5) privind calitatea legii, art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivității legii civile, art. 16 privind egalitatea în fața legii, art. 21 privind accesul liber la justiție, art. 24 privind dreptul la apărare, art. 44 privind dreptul de proprietate privată, art. 45 privind libertatea economică, art. 47 privind nivelul de trai, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 73 alin. (3) lit. m) privind adoptarea legilor organice, art. 135 alin. (2) privind obligația statului să asigure protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară, art. 136 alin. (5) privind inviolabilitatea proprietății private și art. 148 privind obligațiile asumate de România prin tratatul de aderare la Uniunea Europeană.

49. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 18 ianuarie 2017, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat, pe de o parte, că sintagma „precum și din devalorizarea bunurilor imobile” din art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016 este neconstituțională, iar, pe de altă parte, că prevederile art. 11 teza întâi raportate la art. 3 teza a doua, art. 4, 7 și 8 din Legea

nr. 77/2016 sunt constituționale în măsura în care instanța judecătorească verifică condițiile referitoare la existența impreviziunii. În aceste condiții, raportat la cauza de față, în temeiul art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, Curtea constată că, întrucât sesizarea sa a fost realizată ulterior publicării Deciziei nr. 623 din 25 octombrie 2016, excepția de neconstituționalitate privind sintagma „precum și din devalorizarea bunurilor imobile” din art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016 este inadmisibilă, iar excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la art. 3 teza a doua, art. 4 alin. (1) și art. 8 alin. (1) din Legea nr. 77/2016 este, de asemenea, inadmisibilă, având în vedere faptul că autoarele excepției de neconstituționalitate critică exact înțelesul normelor legale care a fost exclus din cadrul constituțional prin decizia anterioară.

50. De asemenea, întrucât din dosare nu rezultă că acestea se află în stadiu de executare silită, Curtea reține că art. 11 teza întâi raportat la art. 8 alin. (5) din lege nu are incidență în cauză, acest text vizând numai consumatorul care a fost supus unei executări silite a imobilului ipotecat. Prin urmare, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la art. 8 alin. (5) din lege este inadmisibilă. Distinct de aceasta, Curtea constată că revine instanțelor de judecată competența de a stabili cadrul procesual în care se soluționează litigiul dedus judecății, în funcție de stadiul derulării contractului de credit (a se vedea Decizia nr. 620 din 10 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 470 din 7 iunie 2018, paragraful 39).

51. Cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la art. 1 din lege, Curtea constată că nu contravine niciunui text constituțional invocat, acesta stabilind doar sfera de aplicare a legii supuse controlului de constituționalitate, respectiv faptul că aceasta se aplică raporturilor juridice dintre consumatori și instituțiile de credit, instituțiile financiare nebancale sau cesionarii creanțelor deținute asupra consumatorilor. Mai mult, acest text nici măcar nu stabilește obiectul legii, obiect care se conturează începând cu art. 3 din lege. Cu privire la dispozițiile art. 11 teza întâi raportate la art. 5 și 6 din lege, Curtea constată că acestea reglementează procedura de derulare a dării în plată a imobilului ipotecat. Este de observat că art. 3 teza a doua din lege a fixat regulile de drept substanțial subsumate principiului impreviziunii în contractele de credit, iar art. 5 și 6 din lege reglementează, în esență, procedura de urmat pentru aplicarea regulilor anterior menționate (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 567 din 19 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 87 din 30 ianuarie 2018, paragrafele 38 și 39). Cu privire la dispozițiile art. 11 teza întâi raportate la art. 10 din lege, Curtea constată că acest text de lege reglementează din punct de vedere procedural momentul de la care darea în plată își produce efectele, respectiv de la data încheierii contractului translativ de proprietate sau de la data pronunțării hotărârii judecătorești definitive.

52. Prin urmare, având în vedere conținutul normativ al textelor criticate, nu se poate reține încălcarea art. 1 alin. (5) privind calitatea legii, art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivității legii civile, art. 16 privind egalitatea în fața legii, art. 21 privind accesul liber la justiție, art. 24 privind dreptul la apărare, art. 44 privind dreptul de proprietate privată, art. 45 privind libertatea economică, art. 47 privind nivelul de trai, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 135 alin. (2) privind obligația statului să asigure protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară, art. 136 alin. (5) privind inviolabilitatea

proprietății private și art. 148 privind obligațiile asumate de România prin tratatul de aderare la Uniunea Europeană.

53. Cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la art. 5 alin. (3) și art. 7 alin. (4) din lege, Curtea, prin Decizia nr. 92 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 651 din 8 august 2017, paragrafele 50—60, și Decizia nr. 415 din 19 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 781 din 12 septembrie 2018, paragrafele 30—35, a statuat că, reglementând procedura dării în plată, ca expresie a impreviziunii contractuale, legiuitorul, prin art. 5 alin. (3) și art. 7 alin. (4) din Legea nr. 77/2016, a pus la îndemâna debitorului obligației un mecanism procedural specific, prin efectul căruia are loc o suspendare de drept a executării plăților pe care debitorul le-ar datora în temeiul contractului de credit. Este o măsură conexă firească deciziei debitorului de a transmite creditorului dreptul de proprietate asupra imobilului în vederea stingerii datoriei izvorând din contractul de credit ipotecar. Suspendarea plăților aferente contractului de credit intervine ca un accesoriu al deciziei unilaterale a acestuia prin care apreciază că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate inerente procedurii dării în plată, însă, pe perioada suspendării plăților, celelalte obligații ale debitorului rezultate din acesta se execută în continuare.

54. În acest context, Curtea a reținut că suspendarea antementionată se aplică atât în situația în care creditorul obligației de plată nu formulează contestație împotriva notificării transmise, cât și în situația în care acesta din urmă formulează o asemenea contestație. Astfel, în lipsa formulării contestației prevăzute de art. 7 alin. (1) din lege, notificarea transmisă creditorului rămâne definitivă, în sensul că ambele părți acceptă faptul că aceasta îndeplinește condițiile de admisibilitate, în condițiile intervenirii impreviziunii, părțile având posibilitatea de a negocia pentru a ajunge la un alt acord în termenul prevăzut de art. 5 alin. (3) din lege. De abia după expirarea termenului menționat se poate încheia actul de dare în plată. Pe toată perioada de timp care acoperă termenul de contestare, precum și termenul de negociere, executarea plăților derivate din contractul de credit este suspendată. În acest fel, legiuitorul a pus la îndemâna debitorului un instrument juridic, prin intermediul căruia echilibrează poziția economică net inferioară a consumatorului în raport cu profesionistul în condițiile intervenirii impreviziunii. Ar fi fost, de altfel, nefiresc ca, în această perioadă, contractul să fi continuat să se execute ca atare, mai ales că este una preprocesuală, de negociere între părți, în care sunt cercetate posibilitățile de continuare a executării contractului de credit, prin adaptarea acestuia la noile condiții socioeconomice. În schimb, în ipoteza în care creditorul formulează contestație, notificarea este afectată de o condiție rezolutorie, aceea a admiterii contestației de către instanța judecătorească competentă. Însă, indiferent dacă această condiție se împlinește, pe toată perioada în care curge de la termenul de formulare a contestației și a judecării până la soluționarea definitivă a contestației, notificarea are drept efect și suspendarea plăților rezultate din contractul de credit, ca o măsură provizorie și conexă acesteia.

55. Curtea a constatat că un asemenea mecanism procedural nu este de natură să afecteze sau să anuleze dreptul de proprietate privată al creditorului pentru că suspendarea plăților este o măsură imediată care este menită să împiedice ruina iminentă a debitorului izvorâtă din contractul de credit, înlăturând efectele negative asupra patrimoniului acestuia în condițiile în care creditorul decide să demareze o procedură judiciară. Este o măsură provizorie prin natura sa, întrucât, în

cazul în care este admisă contestația creditorului, debitorul obligației va trebui să execute în continuare contractul de credit, plata sumelor de bani aferente perioadei de suspendare urmând a fi reluată.

56. Prin raportare la cele de mai sus, Curtea, având în vedere conținutul normativ al art. 5 alin. (3) și art. 7 alin. (4) din Legea nr. 77/2016, a constatat că acestea reglementează o intervenție etatică cu privire la executarea contractelor de credit aflate în curs. De principiu, niciun text constituțional nu împiedică legiuitorul să intervină în executarea acestor contracte în vederea reechilibrării lor, cu respectarea condițiilor impuse prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016 referitoare la buna-credință și echitatea ce trebuie să guverneze această materie. Însă intensitatea acestei intervenții, privită din perspectiva exigențelor Constituției, trebuie evaluată prin prisma testului de proporționalitate dezvoltat de Curtea Constituțională în jurisprudența sa, în condițiile în care drepturile relative, distinct de aplicarea art. 53 din Constituție, cunosc limitări implicit admise rezultate atât din evoluția și confruntarea acestora în timp, cât și din perspectiva titularilor lor.

57. Curtea a constatat că, deși creditorul obligației deține în principiu un bun, în sensul art. 1 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, reprezentat de creanța care face obiectul contractului de credit, intervenția statului operată prin textele de lege criticate urmărește un scop legitim, respectiv protecția consumatorului prin evitarea punerii acestuia în situația de a plăti sume de bani corespunzătoare contractului de credit în condițiile în care se invocă impreviziunea întemeiată pe art. 969 și 970 din Codul civil din 1864. Așadar, scopul legitim urmărit se circumscrie conceptului de protecție a consumatorului prin înlăturarea pericolului ruinei sale iminente izvorâte din contractul de credit.

58. Curtea a stabilit că măsura legală criticată este adecvată, necesară și păstrează un just raport de proporționalitate între interesele generale și cele particulare și a subliniat că nu este de admis ca o realitate juridică formală, rezultată din contractul de credit, să prevaleze asupra regulilor de echitate și bună-credință care guvernează materia contractelor civile.

59. Curtea a mai reținut că, în condițiile în care instanța judecătorească admite contestația formulată de profesionist, prestațiile bănești datorate în temeiul contractului de credit trebuie executate întocmai, creditorul obligației, în acest caz, având dreptul și la repararea prejudiciului, în măsura în care instanța judecătorească a constatat reaua-credință a debitorului în exercitarea dreptului său la notificarea prevăzută de art. 5 din Legea nr. 77/2016.

60. În consecință, având în vedere cele anterior expuse, Curtea a constatat că mecanismul procedural reglementat de legiuitor nu pune în discuție în niciun fel condițiile de drept substanțial ce trebuie avute în vedere la depunerea notificării, ci stabilește un echilibru procedural corect între părțile aflate în litigiu, cu respectarea principiului proporționalității ce trebuie să caracterizeze orice măsură etatică în domeniul proprietății private.

61. Curtea mai subliniază că în jurisprudența sa a examinat ideea de ruină (iminentă) a debitorului, din perspectiva raportului contractual existent între cele două părți, în sensul că această apreciere nu vizează evoluția/ fluctuația situației financiare/ materiale a debitorului ulterioară încheierii contractului de credit, ci are în vedere, în mod exclusiv, disproporția și dezechilibrul survenite ca urmare a materializării riscului supraadăugat. Prin urmare, ideea de ruină (iminentă) a debitorului se identifică, în cazul dat, cu ideea de ruină contractuală a acestuia (cu privire la noțiunea de risc supraadăugat a se vedea Decizia nr. 623

din 25 octombrie 2016, paragrafele 96 și 97; cu privire la ruina contractuală, ce afectează utilitatea socială a contractului de credit, intervenită ca urmare a impreviziunii, a se vedea Decizia nr. 415 din 19 iunie 2018, paragrafele 30—35).

62. În fine, cu privire la criticile de neconstituționalitate care privesc legea în ansamblul său, Curtea, prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, paragraful 108, a statuat că Legea nr. 77/2016 reglementează situații specifice care nu se referă la regimul general al proprietății, în sensul că vizează doar o modalitate de executare a unor obligații derivate din contractul de credit în ipoteza intervenirii impreviziunii. Chiar dacă aplicarea Legii nr. 77/2016 are drept efect un transfer de proprietate, acest lucru nu semnifică faptul că legea în sine reglementează regimul general al proprietății, sintagmă ce vizează cadrul general al proprietății în România, și nu orice transfer al dreptului de proprietate ca urmare a aplicării unor instituții de drept civil. În concordanță cu jurisprudența sa (Decizia nr. 5 din 14 iulie 1992, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 173 din 22 iulie 1992), Curtea a constatat

că regimul juridic general al proprietății, publică sau privată, vizează, ca esență, cele trei elemente ale dreptului de proprietate: posesia, folosința, dispoziția, fiind preponderent un regim de drept privat. Regimul proprietății și al dreptului de proprietate, și încă la nivel general, reprezintă o realitate juridică ce guvernează raporturile juridice de o valoare socială semnificativă, ce reclamă reglementarea printr-o lege organică, pe când regulile specifice pentru exercitarea atributelor dreptului de proprietate reprezintă o altă realitate juridică, de o importanță mai mică, putând fi stabilită prin legi ordinare sau, după caz, prin ordonanțe. De altfel, legiuitorul a mai adoptat reglementări care au un impact asupra dreptului de proprietate prin intermediul unor legi ordinare, cum ar fi Codul de procedură fiscală (Legea nr. 207/2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 547 din 23 iulie 2015), care, în art. 348, reglementează confiscările dispuse potrivit legii. Prin urmare, Curtea a constatat că este neîntemeiată critica de neconstituționalitate privind legea, în ansamblul său.

63. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi, în ceea ce privește dispozițiile art. 11 teza întâi raportate la art. 7 alin. (4) din Legea nr. 77/2016, și cu unanimitate de voturi, cu privire la celelalte dispoziții legale,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la art. 3 teza a doua, art. 4, art. 7 alin. (1)—(3), (5), (6) și art. 8 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, precum și a sintagmei „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” din art. 11 teza întâi din aceeași lege, excepție ridicată de Societatea OTP Bank Romania — S.A. din București în Dosarul nr. 14.358/280/2016 al Judecătorei Pitești — Secția civilă, de Societatea Banca Comercială Intesa Sanpaolo România — S.A. din București în Dosarul nr. 1.689/296/2017 al Judecătorei Satu Mare — Secția civilă, de Societatea Banca Comercială Intesa Sanpaolo România — S.A. din București în Dosarul nr. 10.098/190/2016 al Judecătorei Bistrița — Secția civilă, de Societatea Credit Europe Bank (Romania) — S.A. din București în Dosarul nr. 1.915/302/2017 al Judecătorei Sectorului 5 București — Secția a II-a civilă, de Societatea Bancpost — S.A. din București în Dosarul nr. 6.525/182/2016 al Judecătorei Baia Mare — Secția civilă, de Societatea Credit Europe Ipotecar IFN — S.A. din București în Dosarul nr. 10.486/299/2017 al Judecătorei Sectorului 1 București — Secția I civilă, de Societatea Garanti Bank — S.A. din București în Dosarul nr. 14.952/211/2016 al Judecătorei Cluj-Napoca, de Societatea Credit Europe Bank (Romania) — S.A. din București în Dosarul nr. 31.616/4/2016 al Judecătorei Sectorului 4 București — Secția civilă, de Societatea Bancpost — S.A. din București în Dosarul nr. 5.758/333/2016 al Judecătorei Vaslui, de Societatea Bancpost — S.A. din București și Societatea ERB New Europe Funding II B.V. din Amsterdam în Dosarul nr. 9.502/182/2016 al Judecătorei Baia Mare — Secția civilă, de Societatea ERB New Europe Funding II B.V. din Amsterdam în Dosarul nr. 3.028/243/2016* al Judecătorei Hunedoara, de Societatea Banca Transilvania — S.A. din Cluj-Napoca în Dosarul nr. 19.713/245/2016* al Judecătorei Iași — Secția civilă, de Societatea Bancpost — S.A. din București în Dosarul nr. 25.332/245/2016* al Judecătorei Iași — Secția civilă, precum și de Societatea Bancpost — S.A. din București în Dosarul nr. 2.977/232/2016 al Judecătorei Găești.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceleași părți în aceleași dosare ale aceluiași instanțe și constată că dispozițiile art. 11 teza întâi raportate la art. 1, art. 5, art. 6, art. 7 alin. (4) și art. 10 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, precum și legea în ansamblul său, sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Pitești — Secția civilă, Judecătorei Satu Mare — Secția civilă, Judecătorei Bistrița — Secția civilă, Judecătorei Sectorului 5 București — Secția a II-a civilă, Judecătorei Baia Mare — Secția civilă, Judecătorei Sectorului 1 București — Secția I civilă, Judecătorei Cluj-Napoca, Judecătorei Sectorului 4 București — Secția civilă, Judecătorei Vaslui, Judecătorei Hunedoara, Judecătorei Iași — Secția civilă și Judecătorei Găești și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 17 ianuarie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent-șef,
Benke Károly

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 196

din 9 aprilie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 155¹
din Codul de procedură civilă din 1865

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Andreea Costin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 155¹ din Codul de procedură civilă din 1865, excepție ridicată de Maria Marchidann în Dosarul nr. 36.117/301/2012 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 971D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii, în principal, de respingere, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate, întrucât nu este o veritabilă excepție de neconstituționalitate, iar, pe fond, pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, având în vedere că instanța constituțională s-a mai pronunțat cu privire la dispozițiile legale criticate, constatând constituționalitatea acestora.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Decizia civilă nr. 129R din 2 martie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 36.117/301/2012/a1, **Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 155¹ din Codul de procedură civilă din 1865**, excepție ridicată de Maria Marchidann într-o cauză având ca obiect soluționarea recursurilor formulate împotriva hotărârilor prin care au fost respinse cererile de repunere pe rol și a fost admisă excepția perimării. Curtea Constituțională a fost sesizată ca urmare a admitterii recursului formulat împotriva hotărârii prin care a fost respinsă cererea de sesizare a Curții Constituționale.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține, în esență, că dispozițiile legale criticate sunt neconstituționale, deoarece instanța poate impune obligații care nu sunt stabilite prin lege și pe care o parte nu le poate ataca. În acest fel, instanța de judecată poate decide în afara legii ce fel de obligații să aibă o anume parte, fiind, astfel, încălcat dreptul la un proces echitabil al reclamantei.

6. **Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă** apreciază că dispozițiile legale criticate sunt constituționale. Se mai arată că, în realitate, autoarea excepției de

neconstituționalitate este nemulțumită de redactarea textului legal criticat, solicitând, indirect, modificarea acestuia.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

8. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă dispozițiile art. 155¹ din Codul de procedură civilă din 1865, care au următorul cuprins:

„Când constată că desfășurarea normală a procesului este împiedicată din vina părții reclamante, prin neîndeplinirea obligațiilor prevăzute de lege ori stabilite în cursul judecății, instanța poate suspenda judecata, arătând în încheiere care anume obligații nu au fost respectate. Dispozițiile art. 108³ sunt aplicabile.

La cererea părții, judecata va fi reluată dacă obligațiile la care se referă alin. 1 au fost îndeplinite și, potrivit legii, aceasta poate continua. Dispozițiile art. 155 alin. 2 se aplică în mod corespunzător.”

12. Dispozițiile legale criticate au fost abrogate prin art. 83 lit. a) din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din 30 mai 2012. Având în vedere prevederile art. 3 alin. (1) din Legea nr. 76/2012, potrivit căreia „Dispozițiile Codului de procedură civilă se aplică numai proceselor și executărilor silite începute după intrarea acestuia în vigoare”, precum și Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea urmează a analiza dispozițiile legale criticate.

13. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 21 privind accesul liber la justiție, art. 44 privind dreptul de proprietate privată și art. 136 privind proprietatea.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, în ipoteza textelor legale criticate suspendarea facultativă operează ca urmare a aprecierii oportunității ei de către instanța de judecată și poate fi dispusă când se constată că desfășurarea normală a procesului este împiedicată din vina

părții reclamante, prin neîndeplinirea obligațiilor prevăzute de lege ori stabilite în cursul judecării. Încheierea prin care s-a dispus suspendarea va arăta care anume obligații nu au fost respectate, iar, la cererea părții, judecata va fi reluată, dacă obligațiile au fost îndeplinite și aceasta poate continua.

15. Legea procesual civilă din 1865 reglementează condițiile în care se exercită și se îndeplinesc drepturile și obligațiile procesuale, recunoscute părților, precum și consecințele nerespectării acestora, o astfel de reglementare fiind și cea cuprinsă în art. 155¹ din Codul de procedură civilă din 1865, care a fost edictată în scopul de a asigura egalitatea de tratament a părților în proces, exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor potrivit legii, precum și celeritatea în desfășurarea activității de judecată.

16. Prin Decizia nr. 491 din 30 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 827 din 19 octombrie 2016, Curtea a reținut că nu poate fi primită susținerea potrivit căreia suspendarea judecării în temeiul textului legal criticat ar conduce la încălcarea principiilor egalității în drepturi, accesului

19. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Maria Marchidann în Dosarul nr. 36.117/301/2012 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă și constată că dispozițiile art. 155¹ din Codul de procedură civilă din 1865 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 9 aprilie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,

Andreea Costin

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 199

din 9 aprilie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 493 alin. (3)—(7) din Codul de procedură civilă

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Andreea Costin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

liber la justiție sau dreptului la un proces echitabil, dat fiind că reglementarea procesuală menționată operează în mod egal pentru toți justițiabilii aflați în situația prevăzută de textul de lege. Dispoziția legală criticată nu conține norme care prin natura lor să îngreuească dreptul de apărare al părții, aceasta având posibilitatea de a se prevala de toate garanțiile dreptului la apărare în cadrul unui proces echitabil.

17. Astfel, încheierea de suspendare trebuie să prevadă care anume obligații nu au fost respectate, iar împotriva încheierii pronunțate de instanță partea nemulțumită are deschisă calea apelului, potrivit art. 282 alin. 2 din Codul de procedură civilă din 1865, iar judecata va fi reluată, la cererea părții, dacă obligațiile respective au fost îndeplinite.

18. În fine, dispozițiile legale criticate reprezintă norme de procedură, iar, potrivit art. 126 alin. (2) din Constituție, legiuitorul are deplina libertate de a stabili competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată, evident, cu respectarea Legii fundamentale.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 493 alin. (3)—(7) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Gheorghe Vasile Cornel Ilie în Dosarul nr. 13.060/3/2015/a1 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția I civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.276D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, având în vedere că există precedent constituțional în această materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 9 decembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 13.060/3/2015/a1, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 493 alin. (3)—(7) din Codul de procedură civilă**, excepție ridicată de Gheorghe Vasile Cornel Ilie într-o cauză având ca obiect soluționarea unui recurs.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că dispozițiile art. 493 alin. (3)—(7) prima teză din Codul de procedură civilă încalcă prevederile constituționale referitoare la universalitate, egalitate în drepturi, tratatele internaționale privind drepturile omului, accesul liber la justiție, protecția persoanelor cu handicap, restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți consacrate prin art. 15, 16, 20, 21, 50 și 53 din Legea fundamentală.

6. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția I civilă** apreciază că dispozițiile legale criticate sunt constituționale.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

8. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

9. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile legale criticate sunt constituționale.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă dispozițiile art. 493 alin. (3)—(7) din Codul de procedură civilă, care au următorul cuprins: „(3) *Raportul va verifica dacă recursul îndeplinește cerințele de formă prevăzute sub sancțiunea nulității, dacă motivele invocate se încadrează în cele prevăzute la art. 488, dacă există motive de ordine publică ce pot fi invocate în condițiile art. 489 alin. (3) ori dacă este vădit nefondat. De asemenea, va arăta, dacă este cazul, jurisprudența Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, precum și poziția doctrinei în problemele de drept vizând dezlegarea dată prin hotărârea atacată.*

(4) *După analiza raportului în completul de filtru, acesta se comunică de îndată părților, care pot formula în scris un punct de vedere asupra raportului, în termen de 10 zile de la comunicare. În lipsa dovezii de comunicare a raportului și înainte de expirarea unui termen de 30 de zile de la comunicare, completul nu va putea trece la examinarea recursului, potrivit alin. (5) și (6).*

(5) *În cazul în care completul este în unanimitate de acord că recursul nu îndeplinește cerințele de formă, că motivele de casare invocate și dezvoltarea lor nu se încadrează în cele prevăzute la art. 488 sau că recursul este vădit nefondat,*

anulează sau, după caz, respinge recursul printr-o decizie motivată, pronunțată, fără citarea părților; care nu este supusă niciunei căi de atac. Decizia se comunică părților.

(6) *Dacă raportul apreciază că recursul este admisibil și toți membrii sunt de acord, iar problema de drept care se pune în recurs nu este controversată sau face obiectul unei jurisprudențe constante a Înaltei Curți de Casație și Justiție, completul se poate pronunța asupra fondului recursului, fără citarea părților, printr-o decizie definitivă, care se comunică părților. În soluționarea recursului instanța va ține seama de punctele de vedere ale părților formulate potrivit alin. (4).*

(7) *În cazul în care recursul nu poate fi soluționat potrivit alin. (5) sau (6), completul va pronunța, fără citarea părților, o încheiere de admitere în principiu a recursului și va fixa termenul de judecată pe fond a recursului, cu citarea părților.”*

13. În legătură cu obiectul excepției de neconstituționalitate, Curtea reține faptul că dispozițiile art. 493 din Codul de procedură civilă au fost abrogate prin art. I pct. 56 din Legea nr. 310/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.074 din 18 decembrie 2018. Însă, având în vedere Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea urmează a analiza dispozițiile legale criticate.

14. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 15 privind universalitatea, art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 privind accesul liber la justiție, art. 50 privind protecția persoanelor cu handicap și art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că autorul acesteia s-a limitat doar la invocarea încălcării normelor constituționale menționate, fără să arate însă, în mod concret, în ce anume constă pretinsa contrarietate a acestora față de reglementarea legală criticată. Or, potrivit art. 10 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, sesizările adresate Curții Constituționale trebuie motivate, întrucât instanța de contencios constituțional nu se poate substitui autorilor excepției în ceea ce privește identificarea și formularea unor motive de neconstituționalitate.

16. În acest sens, prin Decizia nr. 1.313 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 6 ianuarie 2012, Curtea a statuat că orice excepție de neconstituționalitate trebuie să aibă o anumită structură inerentă și intrinsecă ce va cuprinde 3 elemente, și anume: textul contestat din punctul de vedere al constituționalității, textul de referință pretins încălcat, precum și motivarea de către autorul excepției a relației de contrarietate existente între cele două texte, cu alte cuvinte, motivarea neconstituționalității textului criticat. În condițiile în care primele două elemente pot fi determinate absolut, al treilea element comportă un anumit grad de relativitate determinat tocmai de caracterul său subiectiv. Astfel, motivarea, în sine, a excepției, ca element al acesteia, nu este neapărat un criteriu material sau cantitativ, ci, dimpotrivă, ea rezultă din dinamica primelor elemente. Prin urmare, materialitatea motivării excepției nu este o condiție *sine qua non* a existenței acesteia. De aceea, Curtea a constatat că în situația în care textul de referință invocat este suficient de precis și clar, astfel încât instanța constituțională să poată reține în mod rezonabil existența unei minime critici de neconstituționalitate, ea este obligată să analizeze pe fond excepția de neconstituționalitate și să considere deci că autorul acesteia a respectat și a cuprins în excepția ridicată cele trei elemente menționate.

17. Raportat la cele mai sus menționate, Curtea reține că în cauza de față doar indicarea temeiurilor constituționale nu este suficientă pentru determinarea, în mod rezonabil, a criticilor vizate de autorul excepției. Simpla enumerare a unor dispoziții constituționale sau convenționale nu poate fi considerată o veritabilă critică de neconstituționalitate. Dacă ar proceda la examinarea excepției de neconstituționalitate motivate într-o asemenea manieră eliptică, instanța de control constituțional s-ar substitui autorului acesteia în formularea unor critici de neconstituționalitate, ceea ce ar echivala cu un control efectuat din oficiu, inadmisibil însă, în condițiile în care art. 29 alin. (4)

din Legea nr. 47/1992 precizează că „Sesizarea Curții Constituționale se dispune de către instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia instanței asupra excepției, și va fi însoțită de dovezile depuse de părți”.

18. Prin urmare, având în vedere caracterul general al dispozițiilor constituționale invocate, precum și lipsa explicitării pretensei relații de contrarietate a prevederilor legale criticate față de acestea, Curtea nu poate identifica în mod rezonabil nicio critică de neconstituționalitate, astfel încât excepția formulată într-o atare manieră este inadmisibilă.

19. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A. d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 493 alin. (3)—(7) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Gheorghe Vasile Cornel Ilie în Dosarul nr. 13060/3/2015/a1 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția I civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 9 aprilie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Andreea Costin

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 391

din 4 iunie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 39 alin. (5) din Legea nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale

Valer Dorneanu	— președinte
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Marieta Safta	— prim-magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (5) din Legea nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, excepție ridicată de instanța de judecată, din oficiu, în Dosarul nr. 180/2/2019 al Curții de Apel București — Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 529D/2019.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 28 mai 2019, în prezența reprezentanților părților și a apărătorului ales prezent, precum și cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când, în temeiul dispozițiilor art. 57 și al art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, Curtea a amânat pronunțarea asupra cauzei pentru data de 4 iunie 2019, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 28 februarie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 180/2/2019, **Curtea de Apel București — Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (5) din Legea nr. 346/2006 privind**

organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale.

Excepția a fost ridicată de instanța de judecată, din oficiu, în dosarul menționat, având ca obiect acțiunea reclamantului Ministerul Apărării Naționale, prin care se solicită anularea Decretului nr. 1.331/2018, emis de Președintele României pentru prelungirea mandatului de șef al Statului Major al Armatei pentru pârâțul Ciucă Gheorghe Nicolae-Ionel pentru durata de 1 an.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate instanța de judecată se referă mai întâi la admisibilitatea acesteia, apreciind, în esență, că în cauză nu este în discuție „numai o chestiune de interpretare” a textului criticat, sens în care sunt susținerile părților, ci „inclusiv imprecizia acestuia cu conotație neconstituțională”. De asemenea, apreciază că excepția de neconstituționalitate are legătură cu soluționarea cauzei, „date fiind obiectul cauzei și textele legale incidente, pe care părțile și-au bazat argumentele”. În continuare, instanța susține că art. 39 alin. (5) din Legea nr. 346/2006 este neconstituțional, în sensul că tinde să limiteze atribuțiile constituționale ale Președintelui României, în ceea ce privește calitatea sa de comandant suprem al forțelor armate române, potrivit art. 92 alin. (1) teza întâi din Constituție. Se susține că, prin prisma aceluiași prevederi constituționale, textul de lege criticat încalcă și prevederile art. 80 alin. (1) din Constituție, întrucât „îi limitează șefului statului rolul esențial de garant al independenței naționale, al unității și al integrității teritoriale a țării, deoarece induce soluția partajării atribuțiilor șefului statului cu deținătorii altor funcții publice înalte, dar care nu sunt menționați în aceste texte constituționale, anume ministrul apărării naționale”. Potrivit motivării instanței, calitatea de comandant al forțelor armate, respectiv atribuția constituțională a Președintelui României de comandant suprem militar, conferită de art. 92 alin. (1) din Constituție, nu este circumscrisă de textul constituțional niciunei intermediari sau limitări, nu este condiționată de acțiunile sau inacțiunile altor actori politici, indiferent de poziționarea acestora în stat. Acolo unde legiuitorul constituant a dorit „să supună decretul președintelui unei cenzuri”, prin contrasemnarea sa de către prim-ministru, a prevăzut expres aceste ipoteze, cum sunt cele enumerate în art. 100 alin. (2) din Constituție. Similare sunt și cazurile în care președintele își exercită anumite atribuții pe baza propunerilor altor autorități publice sau formulate de înalți demnitari, când decretul președintelui nu poate fi emis în absența propunerilor respective (de exemplu, art. 125 și art. 134 din Constituție, referitoare la numirea în funcție a magistraților definitiv, inclusiv a judecătorilor inamovibili). De asemenea, art. 92 alin. (1) din Constituție nu are nicio trimitere la vreo lege („potrivit legii”), care să detalieze ulterior modul de organizare și funcționare a forțelor armate. Se conchide astfel că președintele României „își poate exercita această atribuție constituțională esențială pentru ființa statului de management al forțelor armate” în cadrul normativ creat de art. 92 alin. (1), anume exercită direct atribuția și calitatea de comandant al forțelor armate.

5. Expunând „atribuții tipice ale șefului statului în calitatea sa de comandant suprem al forțelor armate”, cu referire la dispozițiile art. 92 și art. 93 din Constituție, instanța de judecată arată că pentru punerea lor în executare, „șeful statului are obligația conlucrării cu Parlamentul, (...) dar și cu prim-ministrul, cu care partajează asumarea juridică a decretelor, pe care prim-ministrul le contrasemnează, conform art. 100 alin. (2) din Constituție”. Examinarea tuturor normelor constituționale incidente conduce însă la observația potrivit căreia „șeful statului nu partajează (...) conducerea forțelor militare ale României, la nivel de comandă de vârf, cu niciun alt actor politic — instituțional sau individual (...) poate doar cu excepția Parlamentului (...) prin prisma rolului (...) dat de art. 61 alin. (1) din Constituție”. Ca

urmare, „atunci când o normă juridică cu forță juridică inferioară Constituției introduce astfel de intermediari și limitări ale atribuțiilor și competențelor șefului statului, deși legea fundamentală însăși nu le prevede expres (...) este încărcată de venin neconstituțional (...)”.

6. Instanța exprimă și ideea potrivit căreia „se pune o problemă de neconstituționalitate a Legii nr. 346/2006 în ansamblul său, întrucât actuala lege introduce o mare confuzie între Ministerul Apărării Naționale ca organ al administrației publice centrale și element component al structurii Guvernului, respectiv forțele armate în sensul art. 118 din legea fundamentală”. Dat fiind obiectul cauzei, instanța precizează însă că „a limitat sesizarea cu excepția de neconstituționalitate numai la textul de lege care se aplică direct la speța dedusă judecătii”. Apreciază totuși, în considerarea practicii Curții Constituționale de a extinde verificarea și a altor norme din același act normativ, că, „pentru respectarea principiului supremației Constituției, este utilă o analiză, în cadrul soluționării excepției de neconstituționalitate de față, și asupra altor texte cuprinse în Legea nr. 346/2006, pentru a verifica în ce măsură confuzia normativă între ministerul de resort (Ministerul Apărării Naționale) și forțele armate încalcă prevederile art. 116—119 și art. 92—93 din Constituție”.

7. Instanța mai precizează că menționarea art. 100 în sesizarea de neconstituționalitate vizează, de fapt, efectele neconstituționalității textului de lege criticat concret, prin împrejurarea că Președintele României emite decrete, iar în litigiu este un astfel de decret. Prevederile art. 52 și art. 53, de asemenea invocate, pot să aibă o influență, cel puțin la nivel ipotetic, abstract, asupra situației juridice a pârâului Ciucă Gheorghe Nicolae-Ionel, generând, în cazul în care textul actual al legii rămâne în vigoare, „o restrângere a drepturilor acestei categorii de persoane atunci când soluția juridică tinde spre anularea actului administrativ de acest fel atacat și dacă, în demersul procesual de apărare promovat de un astfel de pârât (ajuns de regulă incidental în litigiu), acesta practic nu se poate apăra, deoarece apărările sale sunt indisolubil legate de cele ale emitentului actului administrativ astfel atacat, situația sa juridică fiind în realitate una subsecventă față de cea a emitentului actului administrativ”.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. Niciuna dintre autoritățile menționate nu a transmis punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă, potrivit dispozițiilor încheierii de sesizare, prevederile art. 39 alin. (5) din Legea nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, având următorul conținut: „*Șeful Statului Major al Apărării este militarul cu rangul de conducere cel mai înalt din armată, numit de Președintele României, la propunerea ministrului apărării naționale, cu avizul prim-ministrului, pentru o perioadă de 4 ani,*

cu posibilitatea de prelungire cu până la un an. În funcția de șef al Statului Major al Apărării poate fi numit locțiitorul acestuia sau unul dintre șefii categoriilor de forțe ale armatei.” Curtea constată însă că excepția a fost ridicată într-un litigiu având ca obiect anularea unui act administrativ, respectiv anularea Decretului Președintelui României nr. 1.331 din 28 decembrie 2018 privind mandatul șefului Statului Major al Apărării, prin care „Domnului general Ciucă Gheorghe Nicolae-Ionel, numit prin Decretul nr. 950/2014, i se prelungește mandatul de șef al Statului Major al Apărării cu un an”. Văzând obiectul litigiului, care privește prelungirea mandatului de șef al Statului Major al Apărării, iar nu numirea în această funcție, motivarea instanței de judecată, care a invocat excepția de neconstituționalitate din oficiu, precum și dispozițiile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, potrivit căroră „Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei (...)”, Curtea reține că **obiect al excepției îl constituie doar sintagma „cu posibilitatea de prelungire cu până la un an”**, astfel încât urmează a se pronunța cu privire la această sintagmă.

12. **Dispozițiile constituționale** invocate sunt cuprinse în art. 1 alin. (5), care consacră principiul legalității și al supremației Constituției, art. 80 — Rolul Președintelui, art. 92 — Atribuții în domeniul apărării, art. 93 — Măsurile excepționale, art. 94 — Alte atribuții, art. 100 — Actele Președintelui, cu raportare și la art. 52 — Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică și art. 53 — Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

13. Curtea urmează să examineze, mai întâi, **admisibilitatea excepției de neconstituționalitate**, pusă în discuție în fața instanței de judecată, unde părțile în dosar au solicitat atât respingerea excepției ca fiind neîntemeiată, cât și faptul că excepția vizează, în realitate, o chestiune de interpretare a legii, operațiune care ține strict de competența instanțelor judecătorești, iar nu de cea a instanței constituționale. Curtea observă, mai întâi, că în cadrul dezbaterilor în ședință publică în fața Curții Constituționale părțile nu au invocat inadmisibilitatea excepției de neconstituționalitate. De asemenea, părțile Administrația Prezidențială, Președintele României și Ciucă Gheorghe Nicolae-Ionel și-au schimbat concluziile de respingere a excepției de neconstituționalitate consemnate în încheierea instanței care a sesizat Curtea, susținând admiterea excepției de neconstituționalitate și constatarea neconstituționalității textului de lege criticat.

14. Observând motivarea excepției de neconstituționalitate și cadrul în care aceasta a fost ridicată, Curtea reține că în cauză nu subzistă doar o problemă de interpretare și aplicare a normelor criticate, ci chiar o deficiență cu relevanță constituțională a sintagmei supuse analizei, sesizată de instanța de judecată chemată să o interpreteze și să o aplice. Practic, un dubiu al instanței în ceea ce privește interpretarea dispozițiilor legale menționate este convertit într-o problemă de constituționalitate, prin invocarea, în principal, a impreciziei care a determinat interpretările divergente, precum și a unei contradicții cu o serie de texte constituționale, a uneia dintre interpretările identificate. Câtă vreme instanța însăși invocă lipsa de claritate a legii aplicabile în speță, cu raportare la principiul supremației Constituției, precum și neconstituționalitatea uneia dintre posibilele interpretări, identificate în raport cu o serie de norme constituționale care configurează rolul, atribuțiile și actele Președintelui României, a refuza examinarea pe fond a excepției de neconstituționalitate, cu motivarea că în cauză competența ar reveni exclusiv instanței chemate să interpreteze

și să aplice legea, ar avea semnificația încălcării chiar de către instanța constituțională a rolului său constituțional. Așadar, nu este vorba de o simplă dezlegare a unei chestiuni de drept, ci a unei probleme de constituționalitate, de competența Curții Constituționale. Ca urmare, și din acest punct de vedere, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să se pronunțe asupra excepției de neconstituționalitate.

15. Pe **fondul excepției de neconstituționalitate**, Curtea observă că instanța invocă, în esență, o imprecizie a textului, ceea ce semnifică neconstituționalitatea acestuia în raport cu art. 1 alin. (5) din Constituție. Astfel cum se arată pe larg în motivarea excepției de neconstituționalitate, „se poate constata că atât în acțiunea introductivă a reclamantului, cât și în notele scrise depuse ulterior de acesta la dosarul cauzei, respectiv întâmpinările depuse de pârâți, notele lor scrise privind excepția de neconstituționalitate și alte categorii de apărări pe care le-au considerat necesare sunt multiple raționamente și analize centrate pe textul ce se supune cenzurii Curții Constituționale (...) cu mențiunea că părțile, încercând să argumenteze claritatea și fermitatea textului de lege, în special teza a doua a acestuia referitoare la prelungirea mandatului șefului Statului Major al Apărării, au emis raționamente total diferite, pornind practic de la aceeași premisă, și anume că funcția respectivă trebuie ocupată. (...) Atât reclamantul, cât și pârâții, din motivele ce le favorizează interesele procesuale imaginare de aceștia, induc ideea că lămurirea problemei juridice pe care o acoperă textul de lege din alineatul 5 al art. 39 ar fi numai o chestiune de interpretare, nu și una de neconstituționalitate a textului, inclusiv imprecizia acestuia cu conotație neconstituțională”. Totodată, instanța apreciază că, prin modul de redactare, textul criticat tinde să limiteze atribuțiile constituționale ale șefului statului, în ceea ce privește calitatea sa de comandant suprem al forțelor armate române, potrivit art. 92 alin. (1) teza întâi din Constituție, sens în care dezvoltă acest raționament, cu referire și la alte prevederi constituționale, mai sus menționate.

16. Văzând modul de redactare a sintagmei ce formează obiectul excepției de neconstituționalitate, **Curtea constată că aceste critici sunt întemeiate**. Astfel, dacă în privința numirii șefului Statului Major al Apărării există o procedură prevăzută de lege, asupra căreia, însă, Curtea nu se va pronunța în această cauză, în privința prelungirii mandatului este stabilită doar perioada (până la un an), iar nu și procedura de urmat. Nu se stabilește în mod expres dacă se urmează aceeași procedură aplicabilă în cazul numirii în funcție (respectiv dacă sunt sau nu necesare propunerea ministrului apărării naționale, respectiv avizul prim-ministrului), legiuitorul având, în același timp, libertatea de a opta și pentru o altă configurare a procedurii, în condițiile și cu respectarea principiilor constituționale reliefate și de prezenta decizie.

17. Sub acest aspect, Curtea Constituțională a reținut, în jurisprudența sa, că orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat (a se vedea, în acest sens, spre exemplu, Decizia nr. 189 din 2 martie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 5 aprilie 2006, Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, sau Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 15 februarie 2012). În același sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că legea trebuie, într-adevăr, să fie accesibilă justițiabilului și previzibilă în ceea ce privește efectele sale. Pentru ca legea să satisfacă cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de

exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului (a se vedea Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, paragraful 52 și Hotărârea din 25 ianuarie 2007, pronunțată în Cauza *Sissanis împotriva României*, paragraful 66). Curtea Constituțională a statuat, de asemenea, asupra faptului că semnificația noțiunii de previzibilitate depinde într-o mare măsură de conținutul textului despre care este vorba și de domeniul pe care îl acoperă, cu referire, deopotrivă, la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului incidentă (a se vedea cauzele *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 35, *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragraful 35, *Sud Fondi — S.R.L. și alții împotriva Italiei*, paragraful 109).

18. În cauză, având în vedere importanța de rang constituțional a domeniului reglementat (apărarea națională), precum și a funcției la care normele criticate se referă („*militaru cu rangul de conducere cel mai înalt din armată*”), se impune o reglementare clară, indubitabilă, atât a condițiilor, cât și a procedurii aplicabile numirii și prelungirii mandatului șefului Statului Major al Apărării. Sub acest aspect, cu privire la exigențele constituționale referitoare la calitatea legii, Curtea Constituțională a reținut în jurisprudența sa că normele de tehnică legislativă prevăd că sfera de cuprindere a soluțiilor preconizate prin actul normativ „trebuie să acopere întreaga problematică a relațiilor sociale ce reprezintă obiectul de reglementare pentru a se evita lacunele legislative. Astfel, pentru ca soluțiile să fie pe deplin acoperitoare, se vor lua în considerare diferitele ipoteze ce se pot ivi în activitatea de aplicare a actului normativ, folosindu-se fie enumerarea situațiilor avute în vedere, fie formulări sintetice sau formulări-cadru de principiu, aplicabile oricăror situații posibile.” (a se vedea Decizia nr. 456 din 4 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 971 din data de 16 noiembrie 2018, paragraful 9).

19. În actuala redactare, textul art. 39 alin. (5) pornește și se fundamentează pe premisa unei colaborări în cadrul puterii executive în procedura de numire a șefului Statului Major al Apărării. De altfel, întregul așezământ constituțional românesc este fundamentat pe principiul colaborării între autoritățile publice în exercitarea puterii în stat, câtă vreme art. 1 alin. (4) se referă expres la *echilibrul puterilor*. Dispozițiile constituționale

22. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de instanța de judecată, din oficiu, în Dosarul nr. 180/2/2019 al Curții de Apel București — Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal și constată că sintagma „*cu posibilitatea de prelungire cu până la un an*” din cuprinsul art. 39 alin. (5) din Legea nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Curții de Apel București — Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 4 iunie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Prim-magistrat-asistent,
Marieta Safta

consacră numeroase forme de colaborare și echilibrare a puterilor, precum și între autoritățile publice în exercitarea aceleiași puteri, **toate subsumate dezideratului buneii funcționări a statului de drept**. Textele constituționale invocate de instanța de judecată reglementează atribuții ale Președintelui României în domeniul apărării (art. 92), al măsurilor excepționale (art. 93), precum și alte atribuții (art. 94). Enumerarea acestor atribuții de către legiuitorul constituant nu înseamnă excluderea *de plano* a oricărei alte autorități din sfera exercitării lor, dar nici nesocotirea rolului Președintelui României în arhitectura constituțională. De altfel, art. 94 lit. c) din Constituție stabilește că Președintele României „*numește în funcții publice, în condițiile legii*”, iar prelungirea mandatului în cauză se încadrează în ipoteza aceluiași text constituțional. **Legiuitorul trebuie să reglementeze, însă, condițiile și procedura de urmat, cu respectarea cadrului constituțional care configurează atribuțiile Președintelui României în domeniul apărării, precum și a principiilor de separație, echilibru și cooperare loială între autoritățile publice**, principii pe care deopotrivă toate autoritățile trebuie să le respecte în exercitarea atribuțiilor lor.

20. Cu toate aceste premise, modul imprecis de redactare a sintagmei criticate, în sensul că nu prevede expres condițiile prelungirii mandatului șefului Statului Major al Apărării și procedura de urmat, deschide posibilitatea unor interpretări diametral opuse, precum în speță, și a unor litigii în consecință, creând insecuritate juridică în legătură cu exercitarea unei funcții publice într-un domeniu de importanță fundamentală, și anume al apărării naționale. Nu intră în competența instanței de judecată și nici a Curții Constituționale să stabilească, pe calea unei interpretări, calea de urmat, aceasta fiind exclusiv o problemă de legiferare, de competența legiuitorului, acesta având obligația de a stabili în mod clar condițiile și procedura aplicabile pentru prelungirea mandatului șefului Statului Major al Apărării, cu respectarea principiilor și dispozițiilor constituționale mai sus menționate.

21. Curtea reține că prezenta decizie produce efecte pentru viitor, ea neavând putere retroactivă, în conformitate cu prevederile art. 147 alin. (4) din Constituție, potrivit cărora „*Deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României. De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.*”

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL TRANSPORTURILOR

ORDIN

privind completarea Ordinului ministrului transporturilor nr. 248/1999 pentru aprobarea aplicării reglementărilor europene JAR FCL 1 — Licențierea echipajelor de zbor/avioane, JAR FCL 2 — Licențierea echipajelor de zbor/elicoptere și JAR FCL 3 — Licențierea echipajelor de zbor/medical

În temeiul prevederilor art. 4 lit. m) din Ordonanța Guvernului nr. 29/1997 privind Codul aerian civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare și ale art. 5 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 21/2015 privind organizarea și funcționarea Ministerului Transporturilor, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul transporturilor emite următorul ordin:

Art. I. — La articolul 1 din Ordinul ministrului transporturilor nr. 248/1999 pentru aprobarea aplicării reglementărilor europene JAR FCL 1 — Licențierea echipajelor de zbor/avioane, JAR FCL 2 — Licențierea echipajelor de zbor/elicoptere și JAR FCL 3 — Licențierea echipajelor de zbor/medical, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 294 din 24 iunie 1999, după alineatul (2) se introduc două noi alineate, alineatele (3) și (4), cu următorul cuprins:

„(3) Prin derogare de la prevederile alin. (1) în cazul unor categorii de personal aeronautic civil navigant care nu intră sub incidența dispozițiilor Regulamentului (UE) nr. 1.178/2011 și

pentru care nu mai există, pe teritoriul României, organizații de pregătire de certificate în conformitate cu prevederile JAR FCL 1 sau, după caz, JAR FCL 2, Autoritatea Aeronautică Civilă Română poate emite, prin decizie a directorului general aprobată de ministrul transporturilor, cerințe alternative de pregătire în vederea obținerii certificărilor necesare.

(4) Cerințele prevăzute la alin. (3) se publică pe paginile web ale Ministerului Transporturilor și Autorității Aeronautice Civile Române.”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul transporturilor,
Dragoș-Virgil Titea,
secretar de stat

București, 10 iunie 2019.
Nr. 928.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

